

Resumé af indkomne høringssvar, kommunens bemærkninger til høringssvar og ændringer til Natura 2000-handleplaner 2016-2021

Der er indgået i alt 11 høringssvar fordelt på 4 høringssvar fra SVANA (Miljøstyrelsen), 3 høringssvar fra private lodsejere, 2 høringssvar fra Naturstyrelsen, 1 høringssvar fra et vandløbslaug og 1 fælles høringssvar fra LandboSyd og LHN.

Nedenfor gennemgås de enkelte høringssvar indenfor hvert Natura 2000 området, og kommunens bemærkninger er beskrevet ved de enkelte høringssvar.

Bagerst findes en beskrivelse af de ændringer, som høringssvarene har givet anledning til.

Natura 2000-område N101 Sønder Ådal

Høringssvar fra SVANA (nu Miljøstyrelsen)

SVANA har indgivet indsigelse mod planerne, fordi der i høringsudkastet gøres udtryk for at planerne alene og kun gennemføres via frivillighed. Kommunen er imidlertid forpligtet til at gennemføre handleplanen, også hvis det måtte vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser. Det skal derfor fremgå af handleplanen, at den konkrete indsats i videst muligt omfang forudsættes gennemført ved frivillige aftaler.

Handleplanen er rettet i samråd med SVANA (Miljøstyrelsen) og indsigelsen er trukket tilbage.

SVANA har gjort opmærksom på at der er udstedt nye love og bekendtgørelser på området.

Henvisninger til love og bekendtgørelser er rettet i de endelige planer.

SVANA har gjort opmærksom på, at handleplanen skal er omfattet af krav om SMV (Strategisk Miljøvurdering).

Aabenraa Kommune har truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en strategisk miljøvurdering. Afgørelsen er offentliggjort inden vedtagelsen af de endelige handleplaner.

Høringssvar fra Finn Johannsen, formand for Vandløbslauget Sønderå/Gammelå

Vandløbslauget gør opmærksom på problematikkerne omkring naturpleje og våde arealer, herunder hævnings af vandstand og vandløbsvedligeholdelse.

Kommunen er opmærksom, og vidende om, at der kan være udfordringer i forhold til at pleje våde naturarealer. Der er dog de senere år sket en række forbedringer af ordningerne hos Naturerhvervstyrelsen (nu Landbrugs og Fiskeristyrelsen), netop for at sikre landmanden mod at få underkendt sine arealer. Naturplejen er ofte underlagt naturgivne forhold, og der vil ofte være arealer, som ikke kan plejes pga. de er for fugtige, og der vil være variationer fra år til år, afhængig af vind og vejr. Det ligger dog udenfor handleplanens rammer, at være konkret i forhold til hvilke arealer, der kan plejes og hvilke der ikke kan.

Der er i handleplanen ikke lagt op til vandstandshævninger i ådalen. Når der omtales nye levesteder til sortterne, rørhøg og rørdrum i form af vådområder, vil der som udgangspunkt være tale om afgravning for at skabe et vådområde/lavvandet sø. Bemærkninger i forhold til vandløbsvedligeholdelse m.m. ligger udenfor handleplanen rammer.

Vandløbslauget gør opmærksom på at der ikke er overensstemmelse mellem kortene over arealer med behov for naturpleje i udkastet til handleplan, og kortene i de forskellige tilskudsordninger hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Kommunen gør opmærksom på at Landbrugs- og Fiskeristyrelsens kort over udpegede områder, hvor der kan søges støtte til naturpleje, kan afvige fra kortene i handleplanen. Kortene hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen redigeres løbende og der vil ikke nødvendigvis være overensstemmelse mellem tilskudskort og kort i handleplanen. Det vil altid være kortet hos Landbrugs- og Fiskeristyrelsen, som er gældende i forhold til hvilke arealer, som kan opnå støtte til naturpleje.

Vandløbslauget påpeger problemer med tilskudsmuligheder for 20 årige tilsagn til fastholdelse af vådområder, naturlige vandstandsforhold og lavbundsområder.

Det ligger udenfor handleplanens rammer, at ændre på denne ordning. Ordningen hører under Landbrugs- og Fiskeristyrelsen.

Vandløbslauget undres over at der i udkastet til handleplan står, at sortternen kræver et vandspejl på mindst 25 ha for at fuglen kan yngle.

De 25 ha åbent vandspejl, skal forstås således, at det er den samlede vandflade i fourageringsområdet, som skal være 25 ha. Ikke at området med åbent vandspejl på 25 ha skal være sammenhængende. Fourageringsområdet kan sagtens bestå af mange mindre områder med åbent vandspejl, som fx den etablerede sø ved Teptoft. Sortternen kan også yngle i mindre søer og vandhuller, bare der er adgang til et tilstrækkeligt antal større eller mindre søer og vandhuller med åbent vandspejl.

Handleplanens formulering ændres, så det fremgår mere klart hvad der menes.

Natura 2000-område N97 Frøslev Mose

Høringssvar fra SVANA (nu Miljøstyrelsen)

SVANA har indgivet indsigelse mod planerne, fordi der i høringsudkastet gøres udtryk for at planerne alene og kun gennemføres via frivillighed. Kommunen er imidlertid forpligtet til at gennemføre handleplanen, også hvis det måtte vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser. Det skal derfor fremgå af handleplanen, at den konkrete indsats i videst muligt omfang forudsættes gennemført ved frivillige aftaler.

Handleplanen er rettet i samråd med SVANA (Miljøstyrelsen) og indsigelsen er trukket tilbage.

SVANA har gjort opmærksom på at der er udstedt nye love og bekendtgørelser på området.

Henvisninger til love og bekendtgørelser er rettet i de endelige planer.

SVANA har påpeget at det fremgår af høringsudkastet af planerne, at DCE's videnskabelige rapport nr. 52, vedr. forstyrrelser er finansieret af kommunale midler. Rapporten er finansieret af Naturstyrelsen.

Dette er præciseret i den endelige handleplan.

SVANA har gjort opmærksom på, at der ikke eksisterer nogen hydrologiordning, hvor der kan søges tilskud til hydrologiprojekter.

Aabenraa Kommune er bekendt med dette.

SVANA har gjort opmærksom på, at handleplanen er omfattet af krav om SMV (Strategisk Miljøvurdering).

Aabenraa Kommune har truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en strategisk miljøvurdering. Afgørelsen er offentliggjort inden vedtagelsen af de endelige handleplaner.

Høringssvar fra Naturstyrelsen

Naturstyrelsen har gjort opmærksom på, at der i høringsudkastet ikke fremgår hvilke indsats Naturstyrelsen har gennemført i 1. planperiode.

Oplysningerne forelå ikke ved udsendelse af høringsudkastet til handleplanerne, men Naturstyrelsens indsatser fremgår af bilag 1 i de endelige handleplaner.

Natura 2000-område N95 Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark

Høringssvar fra SVANA (nu Miljøstyrelsen)

SVANA har indgivet indsigelse mod planerne, fordi der i høringsudkastet gøres udtryk for at planerne alene og kun gennemføres via frivillighed. Kommunen er imidlertid forpligtet til at gennemføre handleplanen, også hvis det måtte vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser. Det skal derfor fremgå af handleplanen, at den konkrete indsats i videst muligt omfang forudsættes gennemført ved frivillige aftaler.

Handleplanen er rettet i samråd med SVANA (Miljøstyrelsen) og indsigelsen er trukket tilbage.

SVANA har gjort opmærksom på at der er udstedt nye love og bekendtgørelser på området.

Henvisninger til love og bekendtgørelser er rettet i de endelige planer.

SVANA har påpeget at det fremgår af høringsudkastet af planerne, at DCE's videnskabelige rapport nr. 52, vedr. forstyrrelser er finansieret af kommunale midler. Rapporten er finansieret af Naturstyrelsen.

Dette er præciseret i den endelige handleplan.

SVANA har gjort opmærksom på, at der ikke eksisterer nogen hydrologiordning, hvor der kan søges tilskud til hydrologi projekter.

Aabenraa Kommune er bekendt med dette.

SVANA har påpeget, at der i planen skal fremgå en indsatsfordeling mellem kommune og statslige lodsejere.

Aabenraa Kommune har tilføjet et sådan afsnit i den endelige handleplan.

SVANA har gjort opmærksom på, at handleplanen skal er omfattet af krav om SMV (Strategisk Miljøvurdering).

Aabenraa Kommune har truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en strategisk miljøvurdering. Afgørelsen er offentliggjort inden vedtagelsen af de endelige handleplaner.

Høringssvar fra Torkild T. Todsén

Torkild Todsén mener, at der er behov for en fornyet miljøvurdering af Natura 2000-området, idet påvirkningerne fra trafikken på motorvej E45 og den nye motorvej til Sønderborg, ikke indgår i de foreliggende miljøvurderinger.

Fornyset miljøvurdering af eksisterende veje og trafik ligger udenfor rammerne af handleplanen.

Høringssvar fra Naturstyrelsen

Naturstyrelsen har gjort opmærksom på, at der i høringsudkastet ikke fremgår hvilke indsats Naturstyrelsen har gennemført i 1. planperiode.

Oplysningerne forelå ikke ved udsendelse af høringsudkastet til handleplanerne, men Naturstyrelsens indsatser fremgår af bilag 1 i de endelige handleplaner.

Natura 2000-område N98 Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose

Høringssvar fra SVANA (nu Miljøstyrelsen)

SVANA har indgivet indsigelse mod planerne, fordi der i høringsudkastet gøres udtryk for at planerne alene og kun gennemføres via frivillighed. Kommunen er imidlertid forpligtet til at gennemføre handleplanen, også hvis det måtte vise sig, at de fornødne frivillige lodsejeraftaler ikke kan indgås. Den kommunale handleplan må ikke rejse tvivl om, hvorvidt kommunen er indstillet på at opfylde sine forpligtelser. Det skal derfor fremgå af handleplanen, at den konkrete indsats i videst muligt omfang forudsættes gennemført ved frivillige aftaler.

Handleplanen er rettet i samråd med SVANA (Miljøstyrelsen) og indsigelsen er trukket tilbage.

SVANA har gjort opmærksom på at der er udstedt nye love og bekendtgørelser på området.

Henvisninger til love og bekendtgørelser er rettet i de endelige planer.

SVANA har gjort opmærksom på, at der ikke eksisterer nogen hydrologiordning, hvor der kan søges tilskud til hydrologi projekter.

Aabenraa Kommune er bekendt med dette.

Svana har gjort opmærksom på, at handleplanen skal er omfattet af krav om SMV (Strategisk Miljøvurdering).

Aabenraa Kommune har truffet afgørelse om, at der ikke skal udarbejdes en strategisk miljøvurdering. Afgørelsen er offentliggjort inden vedtagelsen af de endelige handleplaner.

Høringssvar fra Hans Christian David

Hans Christian David mener det er en misforståelse, at lave en samlet handleplan for hhv. Tinglev Sø og Mose og Ulvemose incl. Terkelsbøl Mose.

Tinglev Sø og Mose, og Ulvemose og Terkelsbøl Mose er, på trods af, at de ligger opdelt, udpeget som et samlet Natura 2000 område. Derfor skal der udarbejdes en samlet handleplan for de 2 delområder.

Hans Christian David mener ikke vandstandshævningen og genopretningsprojektet i Tinglev Mose er vellykket, og at projektet har medført naturforringelser.

Aabenraa Kommune er vidende om at vandstandshævningen i Tinglev Mose af nogle lodsejere opfattes som en naturforringelse. Vandstandshævningen i Tinglev Mose har dog forbedret det naturmæssige indhold og naturkvaliteten, hvilket er dokumenteret i rapporten fra Orbicon 2009 "Plante- og dyreliv i Tinglev Mose 2009". Tørvemosser, som er det der karakteriserer en højmosse, er i fremgang i området, ligesom biodiversiteten er steget som følge af vandstandshævningen.

Hans Christian David påpeger at udpegningsgrundlaget i området er udvidet, og spørger om det er tegn på at mosen er intakt.

Ændringer i udpegningsgrundlag og tilføjelse af nye arter ligger udenfor handleplanens rammer. Det er Miljøstyrelsen, som forestår ændringer i udpegningsgrundlaget.

Hans Christian David påpeger problemerne med rydning og genvækst, samt vandstandshævning og samtidig afgræsning.

Aabenraa Kommune er opmærksom på, at der i forbindelse med rydning vil ske en ikke uvæsentlig genvækst. Derfor skal rydningsprojekter også helst som udgangspunkt følges op af en drift, og helst i form af græsning. I visse tilfælde kan ryddede arealer være så våde, at en egentlig græsning ikke kan lade sig gøre. I disse tilfælde kan en vandstandshævning være løsningen på standsning af genvækst og tilgroning.

Vandstandshævning og naturpleje i form af afgræsning er, som bemærket i høringssvaret, ofte to modsatrettede indsatser, og de gennemføres sjældent samtidig på samme areal. Der er tale om 2 forskellige måder at holde et moseområde lysåbent, hvor afgræsning er ét værktøj, og vandstandshævning et andet værktøj. Græsning anvendes ofte når vandstandshævning ikke er en mulighed.

Høringssvar fra Asger Worm

Asger Worm påpeger problemer med afvanding af landbrugsarealer og vedligeholdelse af vandløb i mosen.

Bemærkninger i forhold til vandløbsvedligeholdelse m.m. ligger udenfor handleplanens rammer.

Asger Worm påpeger vigtigheden af at lodsejere kompenseres ved gennemførelse af projekter, der hæver vandstanden i området.

Hvis der gennemføres et projekt med hævnning af vandstanden i mosen, vil lodsejere blive kompenseret for deres tab. Konkrete projektforslag ligger dog udenfor rammerne for handleplanen.

Asger Worm påpeger at der ikke er overensstemmelse mellem afgræsning af Natura 2000 området, og udbredelsen af humusjorde.

Det er Miljøstyrelsen, som står for afgræsningen af Natura 2000 området. Bemærkninger vedr. manglende overensstemmelse mellem Natura 2000 grænsen og jordartskort ligger udenfor rammerne af handleplanen.

Asger Worm påpeger problematikken mellem afgræsning og vandstandshævning.

Vandstandshævning og naturpleje i form af afgræsning er, som bemærket i høringssvaret, ofte to modsatrettede indsatser, og de gennemføres sjældent samtidig på samme areal. Der er tale om 2 forskellige måder at holde et moseområde lysåbent, hvor afgræsning er et værktøj, når vandstandshævning ikke er en mulighed.

Høringssvar fra LandboSyd og LHN til de 4 handleplaner

LHN og LandboSyd bemærker en række forhold som man skal være opmærksom på ved gennemførelse af konkrete projekter, som indebærer hævnning af vandstand, samt erfaringer i forbindelse med gennemførte projekter.

Bemærkninger omkring gennemførelse af projekter, vandstandshævning, compensation af lodsejere, tilskudsordninger m.v. ligger udenfor rammerne for handleplanen. Kommunen er dog bekendt med de fremlagte problemstillinger.

Bemærkninger vedr. Sønder Ådal, samt bemærkninger vedr. frivillige aftaler og muligheder for tilskud, henvises til kommunens bemærkninger til høringssvar fra Finn Johannsen, formand for Vandløbslauget Sønderå/Gammelå.

Ændringer i planerne

Generelle ændringer

Ændringer af navne på statslige styrelser (SVANA og Naturerhverv)

Opdateringer af lovhenvvisninger når der er kommet nye bekendtgørelser siden udkast

Ændringer i planen for N95 Hostrup Sø, Assenholm Mose og Felsted Vestermark

Sætningen "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres gennem frivillige aftaler" på side 3, er ændret til "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst mulig omfang ved frivillige aftaler".

Tabel 1 tekst ændret fra "Indsatsen mod forstyrrelse er undersøgt igennem DCE, som i Videnskabelig rapport nr. 52 har vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området" til "*Indsatsen mod forstyrrelse er vurderet på baggrund af Videnskabelig rapport nr. 52 fra DCE. (Rapporten er finansieret af Naturstyrelsen). Kommunen, har på baggrund af rapporten vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området*"

I afsnittet om Indsatser fordelt på aktør, er tilføjet sætningen " Den arealmæssige fordeling mellem Aabenraa Kommune, Forsvaret og Naturstyrelsen, af den forventede indsats og plejetiltag fremgår af tabel 2, 3 og 4, samt bilag 1, tabel II under Forsvarets resumé af plejeplan og tabel III under Naturstyrelsens resumé af plejeplan."

Sætningen "Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler" på side 11, er ændret til "Projekterne gennemføres i videst mulig omfang ved frivillige aftaler".

Resumé af statslige plejeplaner er indsat i bilag 1.

Ændringer i planen for N97 Frøslev Mose

Sætningen "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres gennem frivillige aftaler" på side 4, er ændret til "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst mulig omfang ved frivillige aftaler".

Tabel 1 tekst ændret fra "Indsatsen mod forstyrrelse er undersøgt igennem DCE, som i Videnskabelig rapport nr. 52 har vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området" til "*Indsatsen mod forstyrrelse er vurderet på baggrund af Videnskabelig rapport nr. 52 fra DCE. (Rapporten er finansieret af Naturstyrelsen). Kommunen, har på baggrund af rapporten vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området*"

Resumé af statslige plejeplaner er indsat i bilag 1.

Ændringer i planen for N98 Tinglev Sø og Mose, Ulvemose og Terkelsbøl Mose

Sætningen "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres gennem frivillige aftaler" på side 4, er ændret til "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst mulig omfang ved frivillige aftaler".

Tabel 1 tekst ændret fra "Indsatsen mod forstyrrelse er undersøgt igennem DCE, som i Videnskabelig rapport nr. 52 har vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området" til "*Indsatsen mod forstyrrelse er vurderet på baggrund af Videnskabelig rapport nr. 52 fra DCE. (Rapporten er finansieret af Naturstyrelsen). Kommunen, har på baggrund af rapporten vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området*"

Sætningen "Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler" på side 11, er ændret til "Projekterne gennemføres i videst mulig omfang ved frivillige aftaler".

Resumé af statslige plejeplaner er indsat i bilag 1.

Ændringer i planen for N101 Sønder Ådal

Sætningen "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres gennem frivillige aftaler" på side 3, er ændret til "Indsatsen udføres af lodsejere i området og gennemføres i videst mulig omfang ved frivillige aftaler".

Tabel 1 tekst ændret fra "Indsatsen mod forstyrrelse er undersøgt igennem DCE, som i Videnskabelig rapport nr. 52 har vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området" til "*Indsatsen mod forstyrrelse er vurderet på baggrund af Videnskabelig rapport nr. 52 fra DCE. (Rapporten er finansieret af Naturstyrelsen). Kommunen, har på baggrund af rapporten vurderet, at indsats ikke er nødvendig i området*".

Sætningen "Areal med åbent vand bør være minimum 25 ha, for at kunne understøtte en ynglekoloni af sortterne" side 8, er ændret til "For at kunne understøtte en ynglekoloni af sortterne, bør der indenfor fourageringsområdet være sammenlagt minimum 25 ha åbent vandspejl, som kan bestå af flere større eller mindre søer, vandhuller og vandløb".

Sætningen "Projekterne gennemføres ved frivillige aftaler" på side 12, er ændret til "Projekterne gennemføres i videst mulig omfang ved frivillige aftaler".